

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального
закладу Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н
Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Кафедра управління персоналом і економіки праці

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор ПУЕТ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни
«Основи лідерства»
для студентів спеціальності 242 «Туризм»
ступеня магістра

факультет харчових технологій, готельно-ресторанного і туристичного бізнесу

Полтава 2016

Робоча навчальна програма з дисципліни "Основи лідерства" для студентів спеціальності 242 «Туризм» на 2 семестр 2016–2017 навчального року

Укладачі: *Нестуля О.О.* – д.і.н., професор кафедри управління персоналом і економіки праці ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Нестуля С.І. – к.і.н., доцент кафедри управління персоналом і економіки праці ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Робоча навчальна програма обговорена
і схвалена на засіданні кафедри управління
персоналом та економіки праці

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи з напрямку
підготовки і спеціальності «Туризм»

ПОГОДЖЕНО

Методист науково-навчального центру

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	7
Розділ 2. Робочий графік навчальної дисципліни на семестр	8
Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом	9
Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни	10
Розділ 5. Самостійна робота студентів	13
Розділ 6. Методики активізації процесу навчання	14
Розділ 7. Система поточного та підсумкового контролю знань.....	14
Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	15
Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення	16

ВСТУП

Сьогодні, коли світова спільнота ввійшла в епоху глобалізації та постійно нарощуваних темпів динамічних змін в економічній, політичній, соціальній структурах суспільств цілих країн і народів, постає вкрай важлива необхідність у появі незаангажованої, ерудованої, інтелектуальної, культурної і моральної частини молоді та зрілих людей, які готові не лише по-новому мислити, але, що є набагато важливішим, діяти в складних умовах постійних криз, інертності і зневіри значної частини світового суспільства. Людей, які можуть бути лідерами не лише особистого життя, а й провідниками ідеї, що світ змінюється лише тоді, коли в самих нас вистачає сміливості, розуму й енергії змінюватися.

Не всі готові до змін. Стародавні мудреці стверджували, що найкращим періодом життя є епоха стабільності. Та де вона та епоха? Вона вже давним-давно відійшла у небуття і навряд чи найближчі роки повернуть нам тихе, розмірене, спокійне існування. Хоча як відомо все відносно. І, можливо, з точки зору світового плину життя людство продовжить з року в рік стабільно засівати та збирати врожаї, стабільно здійснювати нові відкриття, стабільно модернізувати економіку, стабільно народжувати дітей, та стабільно боротися все з новими та новими викликами природних катаклізмів, які з кожним роком будуть стабільно збільшуватися від стабільного людського впливу на природу.

Відтак, ця макростабільність може проектуватися лише на життя цілих спільнот і поколінь, але для кожної особи вона готує лише мікро - динаміку. Для тих людей, які розуміють глибинний зміст їх щоденної людської перетворювальної діяльності, міри їхнього впливу на стабільність світового плину життя підготовлений цей курс - «Основи лідерства».

МЕТА курсу «Основи лідерства»: реалізовуючи основні компоненти сучасної парадигми освіти, формувати у спеціалістів та магістрів стійку систему структурних елементів професіонала: когнітивних – дати знання про класичні і сучасні концепції лідерства; діяльно-творчих – озброїти вмінням і навичками професійної взаємодії та комунікації; аксіологічних – вводити студента у світ загальноприйнятих цінностей, особистісних – розвивати постійну потребу і прагнення до самовдосконалення.

ЗАВДАННЯ: сформувані у студентів компетенції за таким переліком:

Розуміти:

- ✓ суть лідерства;
- ✓ суть фундаментальних трансформацій, які переживають сучасні організації та їх лідери;
- ✓ яким чином лідер може створювати коло ефективно діючих підлеглих;
- ✓ механізми налагодження найбільш взаємовигідного партнерства;
- ✓ основні причини невдач сучасних лідерів в світлі нової парадигми;
- ✓ як ментальна модель визначає поведінку лідера і його взаємовідносини з оточуючим світом;
- ✓ як пов'язати між собою образ майбутнього, місію, стратегію і техніку виконання;

- ✓ чому формування корпоративної культури є одним із найважливіших завдань, котрі стоять перед лідером;
- ✓ як лідери створюють корпоративну культуру і цінності;
- ✓ необхідність постійної потреби у саморозвитку і самовдосконаленні;

Знати:

як лідерство залежить від людей і ситуацій;

традиційні функції менеджменту і основні відмінності лідерства від менеджменту;

як сучасні лідери застосовують традиційні методи керівництва;

відмінності між стилями лідерства;

характеристики харизматичного та трансформаційного лідера;

як розпізнати відмінності між внутрішніми і зовнішніми заохоченнями;

як мотивувати інших людей задовольняти їх потреби високих рівнів;

як делегувати владні повноваження;

як розрізняти відмінності між діалогом і дискусією;

як використовувати засоби комунікації, щоб впливати на оточуючих і переконувати їх;

як створювати монолітну команду, члени якої будуть максимально розкривати свій потенціал і досягати спільної мети;

типи та джерела влади, механізми розширення своїх владних повноважень;

основні цінності, пов'язані з адаптивною, клановою, бюрократичною культурою а також культурою орієнтованою на досягнення;

Вміти:

✓ виявляти лідерський потенціал в собі та в інших;

✓ визначати основні особистісні якості лідера;

✓ визначати індивідуальні відмінності, що стосуються когнітивного стилю та удосконалювати власний стиль мислення, розвиваючи потенціал лідера;

✓ давати визначення поняттю «установка» і пояснювати дію «установок» на поведінку лідера;

✓ позбавлятися від категоричних форм мислення і відкривати свою свідомість новим ідеям та перспективам;

✓ визначати на якій стадії морального розвитку ти знаходишся і вишукувати шляхи прискорення морального розвитку;

✓ застосовувати на практиці принципи лідера-розпорядника і лідера, що служить людям;

✓ визнавати сміливість інших людей і розкривати свій потенціал, який дозволить жити і працювати без страху;

✓ застосовувати на практиці принципи відповідальності, служіння людям, ініціативності;

✓ використовувати ефективні методи виходу із стресових, конфліктних і кризових ситуацій;

✓ використовувати тактики розумного переконання;

✓ застосовувати на практиці елементи ефективної стратегії;

✓ підвищувати ефективність команди, шляхом організації навчання всередині організації.

Володіти стійкими навичками:

- ✓ застосування ефективних методик відповідно різних стилів лідерства;
- ✓ визначати кількість учасників прийняття рішення (модель Врума-Яго);
- ✓ виявляти власні інструментальні і термінальні цінності;
- ✓ критично оцінювати і контролювати хід власних думок;
- ✓ використання емоційного інтелекту;
- ✓ управління емоціями;
- ✓ вміння ставити себе на місце іншої людини;
- ✓ прояву комунікативності;
- ✓ турботи про людей;
- ✓ дотримання етичних норм;
- ✓ завжди уважно слухати співрозмовника, проявляти емпатію.

ПРЕДМЕТ: взаємовідносини та взаємовплив на добровільній основі між лідером і членами групи, які прагнуть до реальних змін і досягнення результатів, що відображають спільну мету.

Вивчення студентами дисципліни ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА передбачає наступні види навчальної роботи:

1. Лекційний курс.
2. Самостійна підготовка і участь у практично-тренінгових заняттях.
3. Самостійна робота над окремими темами і питаннями, визначеними викладачем у відповідності до програми.
4. Індивідуальні, консультативні заняття під керівництвом викладача.
5. Модульно-рейтинговий контроль знань студентів.
6. Складання заліку.

Для активізації навчального процесу в ході впровадження модульно-рейтингової системи оцінювання знань в курсі “ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА” передбачені наступні методи і засоби:

- ✓ використання інноваційних технологій проведення занять;
- ✓ читання мультимедійних лекцій;
- ✓ проведення практично-тренінгових занять з використанням рольових ігор, проектуванням нестандартних віртуальних ситуацій, постійна самоатестація на основі тестів для самоаналізу;
- ✓ комп’ютерне тестування;
- ✓ застосування інтерактивної методики проведення занять;
- ✓ використання глобальної мережі Internet;
- ✓ застосування діяльно-творчих невербальних способів отримання знань.
- ✓ стимулювання науково-дослідної роботи студентів;
- ✓ залучення до участі в роботі молодіжного студентського клубу «Лідер»
- ✓ стимулювання розвитку особистісного компоненту самопізнання, самовдосконалення, морального самовизначення і духовного зростання особистості.

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Основи лідерства» для студентів спеціальності 242 «Туризм»

Характеристика навчальної дисципліни
1. Кількість кредитів за ECTS – 3.
2. Кількість модулів: денна – 1.
3. Варіативна дисципліна.
4. Курс: денна – 5.
5. Семестр: денна – 10.
6. Денна форма навчання, годин: – загальна кількість – 90: 2 семестр – 90.
- лекції: 2 семестр – 18.
- практичні заняття: 2 семестр – 14.
- самостійна робота: 2 семестр – 58.
- вид підсумкового контролю: ПМК (залік)
- кількість годин на тиждень: 2 семестр – 2.

Розділ 2. Робочий графік навчальної дисципліни на 10 семестр

Таблиця 2. Робочий графік навчальної дисципліни «Основи лідерства» на 2 семестр 2016-2017 н.р.

Вид навчального заняття	Тижнів, годин																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. Аудиторне – 32 год., у т.ч.:	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	-
- лекція - 18 год.	2	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	-
- практичне - 14 год.	-	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	-	-
2. Самостійна робота студента – 58 год., у т.ч.	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4
- виконання домашніх завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- підготовка до практичних (семінарських, лабораторних) занять	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3
3. Проведення поточної модульної роботи																	*	
4. Форма контролю:																		
- ПМК																		*
- екзамен																		

Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами навчальних занять

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Основи лідерства»

№ з/п	Назва модуля (розділу), теми	Кількість годин за видами занять			
		аудиторні заняття			позааудиторні заняття
		разом	лекції	практичні	самостійна робота
	Модуль 1 «Лідерські якості та практичні навички менеджера»				
1.	Що значить бути лідером?	10	2	2	6
2.	Наукові концепції лідерства	7	2	-	5
3.	Формування стилю лідерства та залежність від ситуації	9	2	2	5
4.	Складові лідерства. Особистісний аспект	8	2	-	6
5.	Влада і вплив лідера	7	-	2	5
6.	Емоційне лідерство	7	2	-	5
7.	Виховати лідера у своїй організації	7	-	2	5
8.	Лідер як соціальний архітектор. Місія і стратегія	9	2	2	5
9.	Робота лідера з командою	9	2	2	5
10.	Формування корпоративної культури і цінностей	9	2	2	5
11.	Харизма лідера.	8	2	-	6
	Разом	90	18	14	58

Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни

Таблиця 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни «Основи лідерства», яка викладається для студентів денної форми навчання

Назва модуля (розділу), теми та питання теми (лекції)	Обсяг годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Обсяг годин	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
1	2	3	4	5
Модуль 1 «Лідерські якості та практичні навички менеджера»				
Тема 1. «Що значить бути лідером?» 1. Місце лідерства в системі управлінських дисциплін 2. Чому сьогодні необхідне лідерство? 3. Дефініції лідерства	2	Практичне заняття 1. Мій лідерський потенціал 1. Місце лідерства в системі дисциплін. Об'єкт і предмет курсу. 2. Дефініції	2	2,6,7,11,16, 19,20,31,32,33, 38,39,46.50,55
Тема 2. «Наукові концепції лідерства» 1. Теорії «великої людини» (теорія рис). 2. Поведінкові теорії. 3. Позитиви та недоліки авторитарного, демократичного та ліберального стилів лідерства	2	Практичне заняття 2. Лідерство і менеджмент 1. Нова парадигма лідерства. 2. Влада та вплив. 2. Функції лідерства	2	7,8, 11,19,20,24, 31,36,47,52
Тема 3. "Формування стилю лідерства та залежність від ситуації " 1. Модель ситуативного лідерства Фідлера. 2. Теорія життєвого циклу Херсі і Бланшара. 3. Теорія шляхи-цілі. 4. Ситуативна модель Врума-Яго	2	Практичне заняття 3. Стилi лідерства. 1. Класичні стилі лідерства. 2. Ситуативні теорії лідерства. 3. Стилi лідерства у XXI ст.	2	7,8, 11,19,20,24, 31,36,47,52
Тема 4. "Складові лідерства. Особистісний аспект " 1. Модель особистості лідера. 2. Цінності та установки. 3. Когнітивні відмінності.	2	Практичне заняття 4. Риси лідера 1. Складові особистості лідера. 2. Когнітивні відмінності. 3. Цінності та установки	2	4, 5,6, 7, 9,18,19,20,23, 30,32,38,49

Тема 5. «Влада і вплив лідера» 1. Лідерство як система фреймів. 2. Влада і вплив лідера. 3. Джерела посилення влади лідера в організації.	-		-	1,4,7,9,14,17 18,19,24,28,32, 33,38,39,46,48,50
Тема 6. «Емоційне лідерство» 1. Складові емоційного інтелекту. 2. Становлення емоційного лідера. 3. Емоційні установки колективу.	2	Практичне заняття 5. Емоційна сфера лідера. 1.Емоційний інтелект. Сутність і значення. 2.Складові емоційного інтелекту. 3. Практика використанняEQ	2	2,5,6,9,11,12, 13,17,19,22, 30,35, 38,39,44,45
Тема 7 «Виховання лідера у своїй організації» 1. Виховання лідера як соціальна потреба. 2. Критерії для відбору кандидатів.	-		-	9, 15, 28, 33
Тема 8 «Лідер як соціальний архітектор» 1. Створення образу майбутнього. 2. Місія і стратегія. 3. Лідерство і мотивація.	2	Практичне заняття 6. Харизма лідера. 1.Харизма. Моделі харизми. 2.Особистість харизматичного лідера 3.Поведінка харизматичного лідера.	2	4, 19, 38, 41
Тема 9 «Робота лідера з командою» 1. Що таке команда? 2. Стадії розвитку команди. 3. Типи і характеристики команд. 4. Причини помилок і конфліктів в командах.	2	Практичне заняття 7. Робота лідера з командою. 1.Типи, види та характеристики команд. 2. Етапи формування та розвитку команд. 3. Ролі в команді	2	6,7,10,14,15, 17,18,19,23,30, 33,34,37,41, 42,43

Тема 10. «Роль лідера у формуванні корпоративної культури і цінностей» 1. Що таке культура? 2. Значення культури організації. 3. Сила культури і адаптації.	2		-	9,18,19,23, 24,26,27,28, 38,39,42,43, 44,45,46,49, 51,53,55
Тема 11. «Харизма лідера» 1. Харизма. Основні моделі харизматичного лідерства. 2. Особистість харизматичного лідера 3. Поведінка харизматичного лідера. 4. Послідовники харизматичного лідера	2		–	8, 18, 19, 24, 29
Всього, годин	18	x	14	x

Розділ 5. Самостійна робота студентів

Таблиця 5. Види, форми самостійної роботи студентів та засоби контролю їх виконання під час вивчення навчальної дисципліни «Основи лідерства» для студентів спеціальності 242 «Туризм»

Вид і форма самостійної роботи студентів	Засоби контролю
<i>1. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій	1.1. Активна участь в різних видах аудиторних занять
1.2. Виконання домашніх завдань	1.2. Перевірка правильності виконання завдань
1.3. Підготовка до практичних занять	1.3. Активна участь у практичних заняттях
1.4. Підготовка до модульної контрольної роботи	1.4. Написання модульної контрольної роботи
<i>2. Пошуково-аналітична робота</i>	
2.1 Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять
2.2. Написання реферату за заданою проблематикою	2.2. Обговорення (захист) матеріалів реферату під час аудиторних занять
2.3 Аналітичний огляд наукової публікації	2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять
<i>3. Наукова робота</i>	
3.1. Участь в наукових конференціях і семінарах	3.1. Доповіді на наукових студентських конференціях і семінарах
3.2. Підготовка наукових публікацій	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подача до друку
3.3. Виконання завдань в рамках дослідницьких проектів кафедри	3.3. Використання матеріалів в звіті з НДР

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

1. Проблемні лекції
2. Робота в малих групах
3. Презентації
4. Наукові дебати

Розділ 7. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Основи лідерства» для студентів спеціальності 242 «Туризм» здійснюється на практичних заняттях протягом семестру, має на меті перевірку рівня підготовленості студента при виконанні конкретної роботи.

Об'єкти поточного контролю: відвідування лекцій, практичних занять і активність роботи протягом семестру; результати виконання модульної контрольної роботи; підготовка та захист індивідуальних навчально-дослідних та теоретично-аналітичних завдань; участь у наукових конференціях.

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, практичних заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

При проведенні практичних занять – контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних вправ і проблемних ситуацій та інше.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів вирішення ситуаційних вправ. Оцінювання здійснюється за допомогою національної шкали оцінок. Студенти виконують одну поточну модульну роботу. Поточний модульний контроль (містить теоретичне питання та практичну завдання). Явка на поточний модульний контроль є для студента обов'язковою.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається шляхом додавання рейтингових балів поточного, модульного контролю та балів за робочий зошит та проходження тестування.

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Основи лідерства»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Основи лідерства»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	5
2. Науково-дослідна	1. Участь в науковому студентському клубі «Лідер»	5
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10

Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення

Перелік інформаційних джерел

Основна література

1. Адаир Дж. Джон Адаир о менеджменте и лидерстве / Пер. с англ. - М.: Эксмо, 2007. – 208 с. – (Библиотека ЭКСПЕРТА).
2. Байхэм У., Смит О., Пизи М. Воспитай своего лидера. Как находить, развивать и удерживать талантливых руководителей / Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2002. – 416 с.
3. Беляцкий Н.П. Основы лидерства: учеб. / Минск : БГЭУ, 2006. – 268 с.
4. Дафт Р.Л. Уроки лидерства / Пер. с англ. А.В.Козлова; под ред. Проф. Андреевой И. В. – М.: Эксмо, 2006. – 460 с.
5. Евтихов О.В. Стратегии и приемы лидерства: теория и практика. – СПб.: Речь, 2007. – 238 с.
6. Кови С. Лидерство, основанное на принципах / Стивен Кови; Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 302.
7. Маак Т. Ответственное лидерство / Пер. С англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 321 с.
8. Нестуля О. О. Лідерство в управлінні персоналом / Нестуля О. О., Нестуля, С. І. // Управління персоналом в ХХІ столітті : кадрова політика, мотивація, оплата праці. – Полтава : Полтавський літератор, 2010. – 480 с.
9. Оуэн Х., Ходжсон В., Газзард Н. Призвание – лидер: Полное руководство по эффективному лидерству/ Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 384 с.

Додаткова література

1. Адаир Дж. Эффективное лидерство / Адаир Дж. – М. : Эксмо, 2003. – 320с.
2. Адизес Ицхак Кальдерон. Развитие лидеров : как понять свой стиль управления и эффективно общаться с носителями иных стилей : [пер. с англ.] / Ицхак Калдерон Адизес. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2008. – 259с.
3. Баєва О. Біологічні основи влади й лідерства / О. Баєва // Персонал. – 2006. – № 11. – С. 52–56.
4. Баєва О. Біологічні основи влади й лідерства / О. Баєва // Персонал. – 2006. – № 12. – С. 65–71.
5. Базаров Т. Роль лидера в кризисе / Т. Базаров // Управление персоналом. – 2009. – № 17. – С. 43–46.
6. Бакингам М. Заставьте свои сильные стороны работать: Шесть этапов пути к выдающимся результатам : [пер. с англ.] / Бакингам М. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2008. – 248 с.
7. Бакингам М. Сначала надо нарушить все правила! Что лучшие в мире менеджеры делают по другому? / Бакингам М., Кофман, К. ; пер. с англ. Д. Д. Мухиной. – М. : МЦНМО, 2005. – 328 с.

8. Балашов А. П. Оценка лидерских навыков и профессиональной компетентности руководителя организации [Электронный ресурс] / А. П. Балашов, О. В. Видрашко // Вестник Белгородского университета потребительской кооперации. – Серия «Экономические науки». – 2009. – № 3. – С. 107–114. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
9. Батушан В. Політичне лідерство в контексті державного управління : історичний досвід / В. Батушан // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2009. – № 4. – С. 213–221.
10. Бауэр Марвин. Курс на лидерство : альтернатива иерархической системе управления компанией : пер. с англ. / Марвин Бауэр. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2008. – 198 с.
11. Беляцкий Н. П. Дискретность лидерства [Электронный ресурс] / Н. П. Беляцкий // Менеджмент в России и за рубежом. – 2004. – № 6. – С. 125–130. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
12. Бендас Т. В. Психология лидерства : учеб. пособие / Т. В. Бендас. – С.Пб. : Питер, 2009. – 448 с.
13. Бенис Уоррен Дж. Как становятся лидерами нового поколения : [пер. с англ.] / Бенис Уоррен Дж., Томас Роберт Дж. – М. : Вильямс, 2006. – 208 с.
14. Беседін М. О. Лідерство : стиль, ситуація і ефективність / М. О. Беседін, В. М. Нагаєв // Основи менеджменту : Оцінно-ситуаційний підхід : підручник (модульний варіант) / М. О. Беседін. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – С. 244–267.
15. Бинни, Дж. Практическое лидерство : пособие для обыкновенных героїв
16. Бинни, Дж., Вильке, Г., Уильямс, К. – М. : Претекс, 2006. – 314 с.
17. Бланшар К. Лидерство: К вершинам успеха : [пер. с англ.] / под ред. Т. Ю. Ковалевой. – СПб. : Питер, 2008. – 368 с.
18. Блэклок Дж. Технологии командной игры : руководство для лидера : [пер. с англ.] / Дж. Блэклок, Э. Джекс. – М. : Издат. дом Гребенникова, 2008. – 232 с.
19. Бойнтон Э. Virtuозные команды. Команды, которые изменили мир : [пер. с англ.] / Бойнтон Э., Фишер, Б. – М. : Претекст, 2008. – 265 с.
20. Бордунос К. Кризис – возможность роста [Видеозапись] : видеотренинг / К. Бордунос. – Полтава : ПУСКУ, 2009. – Способ доступа : медиатека (заголовки з екрана).
21. Борсук Р. Лидер для себя / Борсук Р. – С.Пб. : ООО «Питер Пресс», 2007. – 160 с.
22. Борщ Л. В. Лідерський потенціал та його вплив на гуманістичний розвиток суспільства / Л. В. Борщ // Державні економічні механізми та важелі гуманізації суспільства : монографія / керівн. авт. кол. І. К. Бондар. – М. : ВД «Корпорація», 2008. – С. 91–132.
23. Бояцис Ричард. Резонансное лидерство : самосовершенствование

и построение плодотворных взаимоотношений с людьми на основе активного сознания, оптимизма и эмпатии / Ричард Бояцис, Энни Макки. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 300 с.

24. Бражник А. А. Leadership GAP – инструмент для создания лидеров будущего : Технологии управления персоналом / А. А. Бражник // Управление развитием персонала. – 2010. – № 2. – С. 146–151.

25. Бряузов К. Авторитет уже подразумевает лидерство / К. Бряузов // Управление персоналом. – 2008. – № 1. – С. 74–75.

26. Бузгалин А. В. Россия в обществе знаний : концепт культурного лидерства / А. В. Бузгалин // Библиотекосведение. – 2009. – № 4. – С. 36–41. – (Рос. гос. б-ка).

27. Бузгалин А. В. Россия в обществе знаний : концепт культурного лидерства / А. В. Бузгалин // Библиотекосведение. – 2009. – № 3. – С. 28–33. – (Рос. гос. б-ка).

28. Бузукова Е. Менеджер, руководитель, лидер... [Электронный ресурс] / Е. Бузукова // Управление магазином. – 2007. – № 5. – С. 19–24. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.

29. Бухаркова О. В. Имидж лидера : технология создания и продвижения : тренинговая программа / О. В. Бухаркова, Е. Г. Горшкова. – СПб. : Речь, 2007. – 222 с.

30. Вагин И. Как стать первым. Практический коучинг по-русски. Что дает человеку лидерство? / Вагин И., Глушай А. – М. : ООО «Издательство АСТ» : «Издательство Астрель» : ЗАО НПП «Ермак», 2004. – 277 с.

31. Ван Андел С. Этическое лидерство: Успешных компаний, которым не безразличен окружающий мир и люди, живущие в нем, не так много. Тем ценнее опыт каждой. Корпорация Amway / С. Ван Андел // Компаньон. – К. : ЗАО «Издательский дом «Максимум», 2006. – № 44. – С. 58–61.

32. Выдай А. Лидерство и мотивация / А. Выдай // Персонал. – 2000. – № 3. – С. 81–85.

33. Галло Кармин. iПрезентация. Уроки убеждения от лидера Apple Стива Джобса / К. Галло. – М. : Издательство «Манн, Иванов и Фербер», 2010. – 224 с.

34. Гандапас Р. Технология управления харизмой : Анализ и опыт усиления своей харизмы и управления ею [Электронный ресурс] / Р. Гандапас, Е. Гладских // Компаньон. – 2005. – № 4. – С. 54–58. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.

35. Гандапас Р. Харизма лидера в бизнесе [Видеозапись] : видеокурс / Р. Гандапас. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2007. – Способ доступа : медиатека (заголовок з экрана).

36. Гандапас Радислав. Харизма в бизнесе [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.radislavgandapas.com/video-courses/charisma-lidera-v-biznese/>

37. Герзон М. Лидерство через конфликт : Как лидеры посредники превращают разногласия в возможности : Стокгольмская школа экономики : [пер. с англ.] / Герзон М. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2008. – 344 с.
38. Гертер Гитте. Работа в команде : практические рекомендации для успеха в группе : [пер. с нем.] / Гитте Гертер, Кристина Оттл. – Х. : Гуманитарный Центр, 2006. – 192 с.
39. Головинський К. Харизма та лідерство в умовах кризи / К. Головинський // Людина і політика. – 2000. – № 6. – С. 8–11.
40. Гоулдман Д. Эмоциональное лидерство : Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта : [пер. с англ.] / Гоулдман Д., Бояцис Р., Макки Э. – 2-е изд. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 301 с.
41. Гріфін Рікі В. Лідерство // Основи менеджменту : підручник / Рікі В. Гріфін, В. Яцура. – Львів : БаК, 2001. – С. 315–337.
42. Гусев С. Сквозь игольное ушко: Основа достижения лидерства на современном телекоммуникационном рынке / С. Гусев // Компаньон. – 2006. – № 51–52. – С. 26–30.
43. Деарлав Дез. Бизнес-путь: Билл Гейтс [Электронный ресурс] : 10 секретов самого богатого в мире бизнес-лидера : аудио / Дез Деарлав. – М. : Элитайл, 2006. – 1 электрон. опт. диск (MP3). – Способ доступа : медиатека.
44. Действенное лидерство : [пер. с англ.] / ред. В. Григорьева. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2008. – 186 с.
45. Джестон Д. Управление бизнес-процессами : практ. руководство по успешной реализации проектов : [пер. с англ.] / Д. Джестон, Й. Нелис. – СПб. : Символ-Плюс, 2008. – 512 с. : ил.
46. Дятлов С. О. Гіперконкурентність як фактор лідерства у глобальній економіці / С. О. Дятлов, В. П. Мар'яненко // Механізм регулювання економіки. – 2009. – № 3 (т. 1). – С. 110–119.
47. Єремєєв С. Сутність та аспекти управління процесом підвищення якості – передумови конкурентоспроможності та лідерства [Електронний ресурс] / С. Єремєєв // Електронні ресурси ПУЕТ. Економіка. – 2004. – № 1. – Способ доступа : електрон. чит. зал ПУЕТ.
48. Захарія С. Я. «Політичне лідерство» та «політичне керівництво»: сутність понять [Електронний ресурс] / С. Я. Захарія // Економіка та держава. – 2009. – № 8. – С. 89–90. – Способ доступа : електрон. чит. зал ПУЕТ.
49. Иванов Д. В. Путь к вершине. Факторы успеха : Какие навыки определяют успешность отдельных сотрудников, компании в целом и отличают высокоэффективных лидеров от «среднячков»? / Д. В. Иванов // Управление развитием персонала. – 2010. – № 2. – С. 138–144.
50. Имидж лидера // Как становятся президентами: избирательные технологии XX века / Г. Г. Почепцов. – К. : Знання, 1999. – С. 35–55.
51. Как выявить лидеров в организации? // Менеджер по персоналу. – 2008. – № 6. – С. 56–64.
52. Калашников К. Роль и место теорий лидерства и командообразования [Электронный ресурс] / К. Калашников // Управление

персоналом. – 2008. – № 6. – С. 46–47. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.

53. Карпенко М. Разноцветное лидерство: Лидер знает своих людей. Поэтому он имеет представление, какие рычаги задействовать, чтобы отношения были эффективными / М. Карпенко // Компаньон. – 2004. – № 47. – С. 34–38.

54. Качалов И. Лидерство на рынке: российские или зарубежные компании? / И. Качалов // Рекламные технологии. – 2004. – № 6. – С. 12–15.

55. Керівництво та лідерство // Менеджмент: теорія та практика : підручник / Н. П. Тарнавська, Р. М. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 1997. – С. 305–332.

56. Кетс де Врис Манфред. Мистика лидерства : развитие эмоционального интеллекта : [пер. с англ.] / Манфред Кетс де Врис. – 2-е изд. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2005. – 312 с.

57. Кови С. Жить, используя семь навыков: Истории мужества и вдохновения : [пер. с англ.]. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2009. – 257 с.

58. Кови Стивен Р. 7 навыков высокоэффективных людей : мощные инструменты развития личности : [пер. с англ.] / Стивен Р. Кови. – 5-е изд. – М. : Альпина Паблишер, 2010. – 374 с.

59. Кови Стивен Р. 7 навыков эффективных менеджеров [Электронный ресурс] : Самоорганизация. Лидерство. Раскрытие потенциала : аудио / Стивен Р. Кови. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2008. – 1 электрон. опт. диск (MP3). – Способ доступа : медиатека.

60. Козлов Н. П. Семнадцать мгновений успеха : стратегии лидерства / Козлов Н. П. – М. : ООО «Издательство Астрель» : ООО «Издательство АСТ» : ОАО ВЗОИ, 2004. – 383 с.

61. Коллинз Джим. От хорошего к великому / Дж. Коллинз. – М. : Издательство «Манн, Иванов и Фербер», 2008. – 320 с.

62. Корпоративна культура : навч. посіб. / під заг. ред. Г. Л. Хаста. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 403 с.

63. Корпоративная культура и лидерство : [пер. с англ.]. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2008. – 160 с.

64. Корпоративная этика : практ. реком. для лидера // Персонал. – 2001. – № 2. – С. 72–74.

65. Корсак К. Лидеры XXI столетия: (задачи и гипотезы) / К. Корсак, Е. Бойчук // Персонал. – 2004. – № 4. – С. 64–69.

66. Костер Дж. Лидерство Мацуситы : Уроки выдающегося предпринимателя XX века : [пер. с англ.]. – 3-е изд. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 254 с.

67. Коттс Давид. Лидерство в управлении инфраструктурой // Управление инфраструктурой организации / Дэвид Коттс. – М. : ОАО «Типография «Новости», 2001. – С. 70–83.

68. Кристофер Э. Тренинг лидерства / Э. Кристофер, Л. Смит. – С.Пб. : Питер, 2001. – 320 с.

69. Курочкина И. Деловая игра в воспитании качества лидера (на примере занятий по деловому этикету) / И. Курочкина // *Alma-mater*. – 2001. – № 8. – С. 18–21.
70. Курячая Е. Вождизм : Методике воспитания лидерства можно научиться у вождей африканских и индейских племен / Е. Курячая // *Бизнес*. – 2007. – № 32. – С. 52–53.
71. Ландсберг М. Лидерство. Видение, вдохновение, энергия : [пер. с англ.]. – М. : Эксмо, 2004. – 224 с.
72. Левицкий Б. Уроки непревзойденного картежника: Стратегия лидерства и постоянная нацеленность на инновации позволила ПриватБанку достичь максимальных результатов именно в карточном бизнесе [Электронный ресурс] / Б. Левицкий // *Компаньон*. – К. : ЗАО «Издательский дом «Максимум», 2006. – № 7. – С. 44–46. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
73. Лесовой В. Мотивационная основа лидерского влияния – команда единомышленников / В. Лесовой, А. Романовский, О. Шушляпин // *Новый коллегіум*. – 2006. – № 4. – С. 38–47.
74. Лидер и его команда : практ. руков. лидера эффективной команды : [пер. с англ.] / ред. В. В. Мамонтов. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2005. – 296 с.
75. Лидер не в состоянии управлять командой // *Работа в команде : практ. реком. для успеха в группе* : [пер. с нем.] / Гитте Гертер, Кристина Отгл. – Х. : Гуманитарный Центр, 2006. – С. 170–173.
76. Лидерство // *Управление бизнес-процессами : практ. руков. по успешной реализации проектов* : [пер с англ.] / Д. Джестон, Й. Нелис. – СПб. : Символ-Плюс, 2008. – С. 343–356.
77. Лидерство в управлении персоналом // *Управление персоналом : учеб. пособие* / Н. П. Беляцкий, С. Е. Велесько, П. Ройш. – Мн. : ИП «Экоперспектива», 2000. – С. 277–290.
78. Лидерство и менеджмент // *Искусство управления*. – М. : Открытые системы. – 2004. – № 7. – С. 14–18.
79. Лидерство и основы управления // *Поведение руководителя : практ. пособие* / сост. Л. С. Вечер. – М. : Новое знание, 2000. – С. 43–68.
80. Лидерство на рубеже тысячелетий // *Персонал*. – 2001. – № 2. – С. 64–68.
81. Лисина М. И. Обеспечение конкурентоспособности предприятия путем построения «плоской» организационной структуры, основанной на лидерстве [Электронный ресурс] / М. И. Лисина // *Проблемы современной экономики*. – 2009. – № 1. – С. 551–554. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
82. Ложкин Г. Лидерство: история и современность / Г. Ложкин // *Персонал*. – 2001. – № 2. – С. 44–50.
83. Лудман Кейт. Синдром альфа-лидера : [пер. с англ.] / Кейт Лудман, Эдди Эрландсон. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 205 с.

84. Макиавелли Н. Государь: Трактаты. – М. : ООО «Издательство АСТ» ; Х. : Фолио, 2003. – 221 с.
85. Максвелл Дж. 21 минута в день на развитие лидера : [пер. с англ.]. – Минск : ООО «Попури», 2004. – 560 с.
86. Максвелл Дж. Мыслить, чтобы измениться : [пер. с англ.]. – Минск : ООО «Попури», 2004. – 384 с.
87. Манфред Кетс де Врис. Лидер на кушетке : [пер. с англ.]. – СПб. : Бест Бизнес Букс, 2008. – 331 с.
88. Маргерисон Ч. Д. «Колесо» командного управления: Путь к успеху через систему управления командой : [пер. с англ.]. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2004. – 208 с.
89. Мартиненко М. М. Люди як елемент організації: поведінка, влада, лідерство // Основи менеджменту : підручник / М. М. Мартиненко. – К. : Каравела, 2008. – С. 114–144.
90. Матвеев И. Профессионал лоялен к профессии, а не к шефу / И. Матвеев // Управление персоналом. – 2010. – № 4. – С. 72–74.
91. Мацусита Коносукэ. Миссия бизнеса / К. Мацусита. – М. : Альпина Паблишерз, 2009. – 194 с.
92. Менегетти Антонио. Практика лидерства [Электронный ресурс] : аудио / Антонио Менегетти. – М. : Онтопсихология, 2009. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). – Способ доступа : медиатека (заглавие с экрана).
93. Мой путь один, всего один... Мне выбора, по счастью, не дано. Лидерство / С. Плетнева, А. Лавринович, В. Фомин [и др.] // Управление персоналом. – 2008. – № 24. – С. 76–79.
94. Мори С. Вперед к вершинам успеха [Видеозапись] : видеофильм / С. Мори. – 2008. – Способ доступа : медиатека (заглавие с экрана).
95. Моррис Стив. В роли лидера успешной команды : [пер. с англ.] / Стив Моррис, Грэм Уилкоккс, Эдди Нейзел. – Днепропетровск : Баланс-Клуб, 2002. – 180 с.
96. Москаленко В. В. Лідерство і керівництво в малих групах // Соціальна психологія : підручник / В. В. Москаленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – С. 586–587.
97. Москаленко В. В. Стилі лідерства і керівництва // Соціальна психологія : підручн. / В. В. Москаленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – С. 590–592.
98. Муни Брайан. Лидеры, которые изменили мир : [пер. с англ.] / Брайан Муни. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2009. – 312 с.
99. Мясоедов С. В человека-бренда всегда горячо верит его окружение / С. В. Мясоедов // Управление персоналом. – 2009. – № 11. – С. 27–35.
100. Наврузов Ю. Структурирование хаоса : практ. руков. по управлению командой / Ю. Наврузов. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2005. – 320 с.
101. Недашківська Т. Особистість у професійній концептосистемі

державних службовців [Електронний ресурс] / Т. Недашківська // Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. – К. : Вид-во НАДУ, 2008. – № 2. – С. 15–24. – Спосіб доступу : електрон. чит. зал ПУЕТ.

102. Нестуля О. О. Лідер вищого навчального закладу / Нестуля О. О., Нестуля, С. І. // Проблеми функціонування вищих навчальних закладів економічного профілю : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – С. 165–167.

103. Нестуля О. О. Лідер як герой, вождь у науковій традиції середини – другої половини ХІХ ст. / О. О. Нестуля // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. – Серія «Економічні науки». – 2009. – № 5. – С. 58–64.

104. Нестуля О. О. Основи лідерства [Електронний ресурс] : курс лекцій для студентів заочно-дистанційної форми навчання / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля. – 2009. – Спосіб доступу : медіотека (заголовок з екрана).

105. Нестуля С. І. Основи лідерства [Електронний ресурс] : тестові завдання / С. І. Нестуля. – 2008. – Спосіб доступу : електрон. чит. зал ПУЕТ.

106. Нестуля С. І. Исследование теорий лидерства // Инновационные технологии в бизнес-образовании : сб. науч. ст. междунар. весеннего форума. – Гомель : Учреждение образования «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации», 2008. – Ч. 1. – С. 99–102.

107. Нестуля С. І. «Емоційне лідерство» – новий напрямок в лідерології ХХІ ст. // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – Серія «Економічні науки». – 2010. – № 1. – С. 77–83.

108. Нестуля С. І. Аспект «служіння» у сучасних зарубіжних концепціях лідерства / С. І. Нестуля // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. – Серія «Економічні науки». – 2009. – № 5. – С. 75–81.

109. Нестуля С. І. Теорія і практика виховання лідерських якостей особистості: з досвіду роботи / Нестуля С. І. // Матеріали ІІ Всеукр. студ. наук.-практ. конф. – Полтава : Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, 2010. – С. 8–10.

110. Нефф Т. Дж. Уроки лидеров : [пер. с англ.] / Нефф Т. Дж., Ситрин, Д. М. – М. : ООО «Издательство АСТ», 2003. – 487 с.

111. Нил Томас. Краткий курс МВА [Электронный ресурс] : практ. руков. по развитию ключевых навыков управления : аудио / Томас Нил, Пирсон Барри. – Электрон. данные. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1 электрон. опт. диск (Мр3). – Способ доступа : медиатека (заглавие с экрана).

112. Ноготков М. Институт лидерства в России еще в процессе становления / М. Ноготков // Управление персоналом. – 2010. – № 6. – С. 7–9.

113. Нордберг Б. «Думай глобально, действуй локально»: Глобальное лидерство Ericsson складывается из маленьких успехов на региональных и продуктовых рынках / Б. Нордберг, Ю. Пряникова // Компаньон. – 2007. – № 42. – С. 34–37.

114. О лидерах и лидерстве // Студенчество. Диалоги о воспитании. – М. : Общественные науки и современность. – 2007. – № 2. – С. 9–10.
115. О’Лири, Элизабет. Лидерство: что нужно знать руководителю. 10-минутный тренинг для менеджера : [пер. с англ.]. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2004. – 192 с.
116. Орехов И. В. Успешное лидерство в любых условиях [Электронный ресурс] / И. В. Орехов ; беседу вела Елена Степурина // Управление персоналом. – 2009. – № 24. – С. 68–69. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
117. Основы лидерства : практикум для студентов специальности «Менеджмент» / авт.-сост. Е. А. Левченко. – Гомель : Учреждение образования «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации», 2007. – 60 с.
118. Основы стиля лидерства // Управление персоналом : учеб. пособие / Н. П. Беляцкий, С. Е. Велеско, П. Ройш. – Минск. : ИП «Экоперспектива», 2000. – С. 291–317.
119. Особенности создания брендов-лидеров [Электронный ресурс] / В. Пустотин // Магазин готового бизнеса & франчайзинг. – М. : ДИА МАСС МЕДИА, 2008. – № 6. – С. 28–38. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
120. Особенности становления лидерства среди учащихся [Электронный ресурс] / А. С. Чернышев, С. В. Сарычев, Ю. Л. Лобков, В. И. Скурятин // Социология образования : Дайджест российской и зарубежной прессы. – 2008. – № 11. – С. 36–49. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
121. Осовська Г. В. Суть лідерства / Г. В. Осовська, О. А. Осовський // Основи менеджменту : підручник / Г. В. Осовська. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К. : Кондор, 2008. – С. 568–572.
122. Осовська Г. В. Теорії лідерства / Г. В. Осовська, О. А. Осовський // Основи менеджменту : підручник / Г. В. Осовська. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К. : Кондор, 2008. – С. 572–582.
123. Охота за лидером // Гвардия. – 2007. – № 10. – С. 50–53.
124. Парыгин Б. Д. Лидерство и руководство в структуре организации групповой деятельности и общения / Б. Д. Парыгин // Организационная психология / И. И. Скрипнюк ; сост. и ред. Л. В. Винокуров. – СПб. : Питер, 2001. – С. 119–130.
125. Первитская А. М. Лидерство как особый вид деятельности [Электронный ресурс] / А. М. Первитская // Аспирант и соискатель. – 2006. – № 5. – С. 118–120. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
126. Погребняк Ю. Лидерство без насилия над потребителем [Электронный ресурс] : Стремление контролировать всю цепочку работы с продуктом позволяет Samsung Electronics завоевывать новые товарные рынки / Ю. Погребняк ; беседу вел В. Моисеев // Компаньон. – 2004. – № 32. – С. 22–24. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.

127. Полковенко Т. Трансформація образу лідера в сучасному соціокультурному просторі / Т. Полковенко // Персонал. – 2006. – № 7. – С. 81–83.
128. Полозов А. Сколько лидеров должно быть в коллективе? // Управление персоналом. – 2006. – № 14. – С. 46–50.
129. Пономарев А. Формирование лидерских качеств у студентов / А. Пономарев // Высшее образование в России. – 2007. – № 12. – С. 99–105.
130. Почепцов Г. Г. Как становятся президентами: избирательные технологии XX века. – К. : Знання, КОО, 1999. – 380 с.
131. Примаченко Я. В. Актуальные направления психологической подготовки руководителя-лидера / Я. В. Примаченко // Высшее образование сегодня. – 2009. – № 9. – С. 42–46.
132. Прокушев Е. Ф. Использование зарубежного опыта регулирования социально-трудовых отношений в коллективе / Е. Ф. Прокушев // Вестник Белгородского университета потребительской кооперации. – Серия : Экономические науки. – 2009. – № 3. – С. 40–49.
133. Психология современного лидерства : американские исследования / под ред. Дж. П. Канджеми, К. Дж. Ковальски, А. А. Ушакова. – М. : Когито-Центр, 2007. – 288 с.
134. Рабаева А. И. Кризис лидерства и новые ценности глобального менеджмента [Электрон. ресурс] / А. И. Рабаева // Управление персоналом. – 2009. – № 20. – С. 82–83.
135. Ратникова М. Лидерство в организации: конкуренция или сотрудничество [Электрон. ресурс] : мастер-класс делового общения : электрон. пособие для предпринимателей / М. Ратникова. – М. : Кордис & Медиа, 2005. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM), с видеоприложением. – Способ доступа : медиатека (заглавие с экрана).
136. Резник С. Д. Формирование команды руководителя / С. Д. Резник // Управление кафедрой : учебник / С. Д. Резник. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2008. – С. 72–88.
137. Ректор Керк. На старт... внимание... марш! [Электронный ресурс] : 5 простых шагов, приносящих немедленные результаты : аудио : [пер. с англ.] / Керк Ректор. – М. : СЭЙЛСолюшенс, 2006. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). – Способ доступа : медиатека.
138. Роббинз Стивен П., Хансейкер, Филип Л. Тренинг делового общения для менеджеров. Руководство по управлению кадрами : [пер с англ.] – М. : ООО «И.Д. Вильямс», 2007. – 464 с.
139. Розвиток мотивуючих лідерських навичок : Тренінг // Персонал. – М. : Видавничий дім «Персонал», 2009. – № 1. – С. 132–136.
140. Роль лидерства в построении, внедрении и развитии культуры // Организационная культура и лидерство / Эдгар Шейн ; под ред. Т. Ю. Ковалева. – СПб. : Питер, 2008. – С. 183.
141. Руперт Илс-Уайт. Быть лучшим лидером : [пер с англ.] – М. : Лори, 2004. – 195 с.

142. Салл Д. Н. Made in China: Чему западные менеджеры могут научиться у ведущих китайских предпринимателей : [пер. с англ.] / Дональд Н. Салл при участии Юн Ванна. – Минск. : Гревцов Паблшер, 2006. – 224 с.
143. Сапрыкина М. Ключевой аспект [Электронный ресурс] // ГВардия. – 2010. – № 3. – С. 50–54. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
144. Серьожникова Р. К. Керівництво і лідерство в системі управлінської діяльності / Р. К. Серьожникова, Н. Д. Пархоменко, Л. С. Яковицька // Основи психології і педагогіки : навч. посіб. / Р. К. Серьожникова, Н. Д. Пархоменко, Л. С. Яковицька. – М. : Центр навчальної літератури, 2003. – С. 42–48.
145. Синамати А. Путь лидера [Видеозапись] : [бизнес-семинар] / А. Синамати. – Способ доступа : медиатека (заглавие с экрана).
146. Скібіцька Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л. І. Скібіцька. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 192 с. – Спосіб доступу : електрон. чит. зал ПУЕТ.
147. Слейтер Р. 31 секрет лидера от Джека Уэлча, легендарного управляющего «Дженерал Электрик» : [пер. с англ.] – М. : Лори, 2008. – 214 с.
148. Слюсаревський М. М. Проблема політичного лідерства в Україні в контексті політичної реформи / М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, П. В. Фролов // Маркетинг в Україні. – К. : КНЕУ. – 2004. – № 1. – С. 21–23.
149. Смит Джефф. Влияние на коллег и клиентов // Лидерство в сфере профессиональных услуг : [пер. с англ.] / Джефф Смит. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2005. – С. 219–240.
150. Смит Джефф. Коммуникации : передача информации, умение слушать и создание здорового климата // Лидерство в сфере профессиональных услуг : [пер. с англ.] / Джефф Смит. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2005. – С. 78–88.
151. Смит Джефф. Коучинг : помощь членам команды в максимальном использовании своих возможностей // Лидерство в сфере профессиональных услуг : [пер. с англ.] / Джефф Смит. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2005. – С. 105–122.
152. Смит Джефф. Лидерство в сфере профессиональных услуг : [пер. с англ.] / Джефф Смит. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2005. – 288 с.
153. Смит Энтони Ф. Табу лидерства : о чем молчат капитаны бизнеса / Энтони Ф. Смит. – М. : Вершина, 2008. – 192 с.
154. Сталь Джек. Уроки лидерства. Семь базовых управленческих навыков для руководителей всех уровней / Сталь Джек. ; пер. с англ. А. В. Козуляева. – М. : Вершина, 2008. – 248 с.
155. Стаут Л. Развитие лидерства // Управление персоналом. Настольная книга для менеджера : [пер. с англ.] – М. : ООО «Издательство «Добрая книга», 2006. – С. 504–536.

156. Стейн Стивен Дж. Преимущества EQ: эмоциональный интеллект и ваши успехи / С. Дж. Стейн, Г. И. Бук. – К. : Баланс Бизнес Букс, 2007. – 384 с.
157. Стратегия лидерства : быть там даже тогда, когда вас нет // Маркетинг. – Центр маркетинговых исследований и менеджмента, 2008. – № 2. – С. 93–98.
158. Тарасов В. Технология жизни. Книга для героев. / В. Тарасов. – М. : Добрая Книга, 2012. – 267 с.
159. Те Хан Рю. «Я не люблю игр с нулевой суммой» : LG Electronics в Украине / Рю Те Хан // Компаньон. – 2008. – № 14. – С. 32–36.
160. Темплотон Дж. Всемирные законы жизни / Темплотон Дж. ; пер. с англ. Т. Л. Черезовой. – М. : ООО «Издательство АСТ», 2003. – 610 с.
161. Трейси Брайтан. 7 законов финансового успеха [Видеозапись] : [бизнес-тренинг] / Брайан Трейси. – 2008. – Способ доступа : медиатека (заглавие с экрана).
162. Трейси, Брайтан. 7 причин неуспеха в бизнесе [Видеозапись] : [бизнес-тренинг] / Брайан Трейси. – 2008. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
163. Туту Десмонд. Десмонд Туту на керівництво [Відеозапис] : [інтерв'ю] / Десмонд Туту. – 2009. – Спосіб доступу : медіатека (заголовок з екрана).
164. Тэ Джеймс. За лидерство нужно платить : Как в гонке инноваций успевают компенсировать затраты на разработку и производство новой техники? Свой вариант ответа дает LG Electronics / Джеймс Тэ ; беседу вел С. Гусев // Компаньон. – 2004. – № 43. – С. 30–31.
165. Тэйлор Д. Опыт голого лидера / Тэйлор Д. ; пер. с англ. Н. В. Жулаева. – Минск : Попурри, 2007. – 368 с.
166. Тэйлор Р. Стремительный путь на вершину : Десять составляющих успеха : [пер. с англ.] / Тэйлор Р., Хамфри Д. – Днепропетровск : Баланс-Клуб, 2004. – 328 с.
167. Фридман С. Совершенное лидерство в XXI веке // Совершенное лидерство : как достичь баланса без помощи тренера : [пер. с англ.] / С. Фридман. – М. : Юрайт, 2009. – С. 37–39.
168. Хейз Ники. Успех – один на всех : основные аспекты эффективного руководства командой / Ники Хейз. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2005. – 226 с.
169. Хэнна Д. Лидерство на все времена : результаты сегодня – наследие на века : [пер. с англ.] / Д. Хэнна. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 297 с.
170. Циба В. Т. Лідерство і керівництво в малій контактній групі // Системна соціальна психологія : навч. посіб. / В. Т. Циба. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – С. 234–243.
171. Цюрупа М. В. Поняття політичного лідерства. Керівник та політичний лідер // Основи сучасної політології : підручник / М. В. Цюрупа,

- В. С. Ясинська. – К. : Кондор, 2009. – 354 с.
172. Шалагинова Л. В. Психология лидерства / Шалагинова Л. В. – СПб. : Речь, 2007. – 464 с.
173. Шарма Р. Уроки лидерства от монаха, который продал свой «Феррари». Восемь ритуалов для руководителей с перспективным видением : [пер. с англ.]. – М. : ООО Изд. дом «София», 2006. – 352 с.
174. Шарыгина А. Б. Новейшие тенденции в развитии лидерских моделей / А. Б. Шарыгина // Управление развитием персонала. – 2010. – № 1. – С. 46–53.
175. Шегда А. В. Керівництво та лідерство // Менеджмент : навч. посіб. / А. В. Шегда. – К. : Знання, 2002. – С. 223–240.
176. Шейн Э. Организационная культура и лидерство : [пер. с англ.] / под ред. Т. Ю. Ковалевой. – 3-е изд. – СПб. : Питер, 2007. – 336 с.
177. Шекшин С. Лидерство в современном бизнесе : Отдельные главы из книги Станислава Шекшина / С. Шекшин // Управление персоналом. – М. : ЗАО Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2003. – № 3. – С. 68.
178. Шехтерман И. «Основное качество лидера компании – умение слышать подчиненных» [Электронный ресурс] / И. Шехтерман // Бизнес. – 2007. – № 18–19. – С. 78–79. – Способ доступа : электрон. чит. зал ПУЭТ.
179. Шушляпін О. За ким прямує команда однодумців [Електронний ресурс] / Шушляпін О. – 2009. – № 1. – С. 47–51. – Спосіб доступу : електрон. чит. зал ПУЕТ.
180. Эйкен Джон Вон. Билет в бизнес-класс [Электронный ресурс] : правила успешных бизнесменов : аудио / Джон Вон Эйкен. – Электронные данные. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2009. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). – Способ доступа : медиатека.
181. Эйкен Джон Вон. Эффект матрешки [Электронный ресурс] : наука развития и движения вперед для ваших сотрудников : аудио / Джон Вон Эйкен. – Электронные данные. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2009. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). – Способ доступа : медиатека.
182. Энтони Ф. Смит. Табу лидерства. О чем молчат капитаны бизнеса : [пер. с англ.] / А. В. Козуляева. – М. : Вершина, 2007. – 192 с.
183. Юрасов И. Свой и чужой, или лидерство как коммуникативная способность / И. Юрасов // Управление персоналом. – 2006. – № 8. – С. 32–36.
184. Якока Ли. Карьера менеджера / Л. Якока. – М. : Прогресс, 1991. – 234с.